

ANBEFALINGER

Anbefalingerne er udarbejdet af Projektnetværket tilknyttet projektet vedrørende vilkår for studerende med funktionsnedsættelser på videregående uddannelser. Projektnetværket består af Sammenslutning af Unge med Handicap, Danske Handicaporganisationer, Danske Studerende Fællesråd, Pædagogstuderendes Landssammenslutning (på vegne af Professionshøjskolenetværket), Polyteknisk Forening og Studenterrådet ved Københavns Universitet.

Anbefalinger er udarbejdet på baggrund af rapporten "Nødvendigt for nogle, godt for alle - en undersøgelse af vilkår for studerende med funktionsnedsættelser på lange og mellemlange videregående uddannelser."

Introduktion

Rapporten viser tydeligt, at der er mange barrierer for at studerende med funktionsnedsættelser kan tage en videregående uddannelse på lige fod med andre. Det rejser spørgsmål om, hvorvidt der gøres nok for at inkludere og fastholde studerende med funktionsnedsættelser. I projektnetværket mener vi, at der skal gøres mere for at sikre, at alle personer med funktionsnedsættelser har adgang til uddannelse uden diskrimination og på lige fod med andre. Derfor har vi sammenfattet 10 anbefalinger til, hvordan nogle af de udfordringer studerende med funktionsnedsættelser møder kan afhjælpes, ved at stille krav politisk og krav til handling på uddannelsesstederne. Anbefalingerne er afhængige af, at uddannelsesstederne arbejder for at skabe et studiemiljø, hvor man tør være åben om sine funktionsnedsættelser og udfordringer, og hvor man bliver mødt med forståelse. Det er vores overbevisning at implementeringen af disse anbefalinger kan hjælpe denne forståelse på vej, men det kræver også at man lytter til de studerende med funktionsnedsættelser og deres behov. Desuden er det vores overbevisning at flere af disse anbefalinger vil skabe et studiemiljø, som er til gavn for alle studerende. Det er 'nødvendigt for nogle, godt for alle'

Anbefaling 1

Styrk den faglige tilgængelighed på uddannelsesinstitutionerne

Rapporten (afsnit 8) peger på, at studerende med funktionsnedsættelser oplever udfordringer med den faglige tilgængelighed på deres uddannelser, hvilket er en barriere i forhold til at opnå samme faglige udbytte som ens medstuderende.

Derfor anbefaler vi, at uddannelsesinstitutionerne i samarbejde med studenterråd og -foreninger udarbejder lokale retningslinjer, der som minimum skal sikre at:

- Undervisere forpligtes på at gøre undervisningsmaterialerne tilgængelige i god tid inden påbegyndt undervisning
- Undervisningsmaterialet er tilgængeligt på en måde, der tager hensyn til de studerendes funktionsnedsættelser og de hjælpemidler, de måtte bruge.
- Undervisere forpligtes på at bruge de værktøjer og hjælpemidler, der er til rådighed i undervisningen

Anbefaling 2

Nytænk den fysiske tilgængelighed på uddannelsesinstitutionerne

Rapporten (afsnit 10) peger på, at det er på tide at nytænke den fysiske tilgængelighed for studerende med funktionsnedsættelser. Det er på tide, at man inkluderer studerende med psykiske funktionsnedsættelser i arbejdet med den fysiske tilgængelighed.

Derfor anbefaler vi, at uddannelsesinstitutioner i samarbejde med lokale studenterråd og -foreninger jævnligt evaluerer den fysiske tilgængelighed og foretager de forbedringer, der måtte være behov for. Evalueringen skal som minimum tage højde for:

- At installationer såsom elevatorer og ramper fungerer
- At undervisnings- og gruppelokaler er indrettet således, at der er taget højde for lys, støj, akustik og temperaturer
- At studiefaciliteterne er indrettet således, at man kan få arbejdsro
- At den studerende har adgang til de faciliteter, som vedkommende har brug for med sin funktionsnedsættelse, f.eks. handicapparkering eller hvilerum.

Anbefaling 3

Inkludér studerende med funktionsnedsættelser i de sociale fællesskaber

Rapporten (afsnit 9) viser, at studerende med funktionsnedsættelser i lav grad deltager i sociale arrangementer på deres uddannelsessted. Det har stor betydning for ens studieliv at indgå i sociale fællesskaber på ens uddannelse, hvorfor der skal tages højde for at studerende er forskellige og har forskellige interesser og behov.

Derfor anbefaler vi:

- At uddannelsesinstitutionerne, studenterråd og -foreninger samarbejder om at sikre, at der udbydes sociale arrangementer af forskellige karakter, der tager højde for, at studerende har forskellige interesser
- At uddannelsesinstitutionerne, studenterråd og -foreninger i samarbejde undersøger om uddannelsesstedet har politik, der synliggør hvordan uddannelsesstedet forholder sig til studerende med funktionsnedsættelser, og enten reviderer eller udarbejder en sådan politik.

Anbefaling 4

Opkvalificering af studentervejledning og andre parter

Rapporten (afsnit 6) viser, at de studerende oplever, at en bedre forståelse for deres funktionsnedsættelse ville afhjælpe nogle af de problemer, som de oplever.

Vi anbefaler derfor:

- En opkvalificering af studentervejledning samt repræsentanter i de organer som tildeler dispensationer og andre demokratiske organer.
- At én eller flere handicaporganisationer udarbejder en guide om funktionsnedsættelser og uddannelse. Guiden skal fungerer som et opslagsværk, der skal sikre at de ovenstående organer træffer velinformerede beslutninger og giver relevant vejledning til studerende med funktionsnedsættelser.
- At uddannelsesinstitutionerne, studenterråd og -foreninger i samarbejde udarbejder en række anbefalinger til arbejdet med studerende med funktionsnedsættelser, eventuelt med udgangspunkt med denne rapports resultater.

Anbefaling 5

Bedre og løbende vejledning om støttemuligheder

Rapporten viser (afsnit 7), at støttemuligheder har stor betydning for studerende med funktionsnedsættelser og deres mulighed for at gennemføre en uddannelse. Dog viser rapporten også, at de studerende oplever udfordringer med at tilgå viden og vejledning om støttemulighederne.

Vi anbefaler derfor:

- At de vejledende organer er mere opsøgende. Eksempelvis foreslår vi:- at studievejledningen udsender en mail om støttemuligheder og vejledning for studerende med funktionsnedsættelser en gang halvårligt for alle studerende- at studievejledning nævner mulighederne for støtte og vejledning, når de opsøger de studerende i andre sammenhænge.
- At uddannelsesstedet skaber mere gennemsigtighed i vejledningen, eksempelvis ved at gøre information om vejledning og støttemuligheder mere tilgængeligt på hjemmesiden.

Anbefaling 6

Mulighed for en helhedsorienteret studieplan

Jævnfør rapporten (afsnit 7) oplever mange studerende med funktionsnedsættelser, at det kræver meget overskud at skulle søge om støtte og dispensationer, og lange behandlingstider for dispensationsansøgninger opleves som en barriere i deres studieliv.

Vi anbefaler derfor, at man indfører muligheden for en helhedsorienteret studieplan, som skal sikre:

- At studiet tilrettelægges efter den studerendes ressourcer, eksempelvis muligheden for at studere på nedsat tid
- At den studerende kun skal søge dispensationer, såfremt der sker noget uforudset. Det giver den studerende mulighed for at koncentrere sig om sit studie og det faglige udbytte
- At den studerende har adgang til den støtte og de hjælpemidler, som vedkommende har brug for under hele studiet.

Anbefaling 7

Bedre dispensationsmuligheder

De studerende, som ikke bliver omfattet af den helhedsorienterede studieplan, skal også sikres bedre dispensationsmuligheder. Formålet er at mindske usikkerheden for den studerende og give den studerende mulighed for at koncentrere sig om sit studie og det faglige udbytte.

Vi anbefaler derfor, at man automatiserer dispensationsansøgninger, hvis den studerende ønsker at tage fag på et andet fakultet, med respekt for det enkelte studienævns autonomi. Det betyder:

- At ens dispensation søges automatisk i et andet studienævn, såfremt man tager fag andetsteds
- At den studerende ikke skal indsamle den samme dokumentation flere gange
- At den studerende kun skal forholde sig til dispensationsansøgningen, såfremt andre forhold gør sig gældende og der ønskes yderligere dokumentation.

Anbefaling 8

Alle studerende med funktionsnedsættelser skal have mulighed for at komme i et relevant praktik- eller klinikforløb

Rapporten viser (afsnit 9.4), at de studerende oplever vejledningen omkring hjælpemidler og støttemuligheder i forbindelse med den obligatoriske praktik som meget mangelfuld. Det skal sikres, at alle studerende med funktionsnedsættelser får mulighed for at indgå i et meningsfuldt praktik eller klinikforløb.

Derfor anbefaler vi:

- At vejledningen har fokus på at tilrettelægge et praktikforløb, der tager hensyn til den enkelte studerende og vedkommendes behov
- At der tilbydes større fleksibilitet i forbindelse med praktikken, f.eks. nedsat tid
- At dem der forestår vejledning af de studerende inden de skal i praktik opkvalificeres til at forstå hvilke udfordringer, studerende med funktionsnedsættelser kan møde i praktik, og hvordan dette kan imødekommes.

Anbefaling 9

Bedre mulighed for handicaptillæg til SU

Rapporten viser (afsnit 7.2), at handicaptillæg til SU har stor betydning for at studerende med funktionsnedsættelser kan gennemføre deres uddannelse på lige fod med andre. Dog peger rapporten også på, at en stor gruppe af studerende oplever at mangle økonomisk støtte.

Vi anbefaler derfor, at handicaptillæg til SU revurderes, så flere studerende med funktionsnedsættelser omfattes af bestemmelsen. Konkret foreslår vi:

- At handicaptillæget for fremtiden tildeles på baggrund af en lægefaglig vurdering af den studerendes samlede ressourcer for at påtage sig studiearbejde ved siden af studiet
- At man indfører muligheden for at den studerende kan gøre sit handicaptillæg hvilende i en afgrænset periode, så den studerende får mulighed for at afprøve sin erhvervsevne og få generel erfaring med arbejdsmarkedet samt et netværk.

Anbefaling 10

Fjern fremdriftsincitament

Jævnfør rapporten (afsnit 5) vurderer mange studerende med funktionsnedsættelser, at de ikke kan læse på fuldtid grundet deres funktionsnedsættelse og flere studerende udtrykker, at de aldrig ville kunne gennemføre en uddannelse på normeret tid.

Vi anbefaler derfor, at alle fremdriftsincitament fjernes. Det kræver, at flere uddannelsespolitiske tiltag revurderes eller tilbagerulles, eksempelvis aktivitetskrav, bevillingssystemet og SU-systemets økonomiske incitament.

Ved at fjerne de mekanismer, der sætter begrænsende regler for den studerende og som straffer institutionerne økonomisk, kan studerende med funktionsnedsættelser tilbydes den fleksibilitet i forhold til studietid, som de har behov for.